

7. Gottorpowie

ADOLF FRYDERYK	648
GUSTAW III	656
GUSTAW IV ADOLF	658
KAROL XIII	663

Adolf Fryderyk

PANUJE W LATACH
1751–1771

Ojciec: CHRYSTIAN AUGUST VON HOLSTEIN-GOTTORP

Był on młodszym synem Chrystiana Albrechta, księcia holsztyńskiego na Gottorp (von Holstein-Gottorp), potomka bocznej linii dynastii Oldenburgów (TABLICA 7.), i jego żony Fryderyki Amalii, córki Fryderyka III, króla Danii i Norwegii (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 4.). Urodził się 1 stycznia 1673 w zamku Gottorp w Szlezwioku. Po śmierci Chrystiana Albrechta 27 grudnia 1694 (wg nowego stylu 6 stycznia 1695) Holsztyn odziedziczył starszy brat Chrystiana Augusta, Fryderyk IV, mąż księżniczki Jadwigi Zofii (ZOB. CZĘŚĆ 6., BIOGR. KAROLA XI), zaś Chrystianowi Augustowi została wydzielona niewielka domena ze stolicą w Eutin. 2 lub 3 września 1704 w tamtejszym zamku pojął za żonę Albertynę Fryderykę Badeńską, która wniosła do dynastii Holstein-Gottorp prawa do tronu Szwecji (PONIŻEJ). Po śmierci stryja, Augusta Fryderyka (1705), został wybrany księciem biskupem Lubeki, stąd linia jego potomków zwana jest niekiedy biskupią (w odróżnieniu od wywodzącej się od Fryderyka IV linii starszej, od 1762 zasiadającej na rosyjskim tronie). Zmarł 24 lub 25 kwietnia 1726 na zamku w Eutin i spoczął w mauzoleum książąt biskupów (Fürstbischöfliches Mausoleum) w obrębie katedry w Lubece.

Matka: ALBERTYNA FRYDERYKA BADEŃSKA

Jej ojcem był Fryderyk VII Magnus, margrabia badeński na Durlach, wnuk księżniczki szwedzkiej Katarzyny Wazówny (CZĘŚĆ 6., BIOGR. KAROLA X GUSTAWA), a matką jego żona Augusta Maria, córka Fryderyka III, księcia holsztyńskiego na Gottorp (TABLICA 7.). Urodziła się 3 lipca 1682 w zamku Karlsburg w Durlach, zmarła zaś 22 grudnia 1755 w Hamburgu i spoczęła u boku małżonka w katedrze lubeckiej.

Rodzeństwo (1–11):

- 1 JADWIGA ZOFIA AUGUSTA. Urodziła się 9 października 1705 w zamku Gottorp w Szlezwiku. Była przełożoną w opactwie w Herford, dawniej benedyktyńskim, zaś podczas reformacji w XVI w. przekształconym na luterański (można w tym miejsce wspomnieć, iż od połowy XVII w. wszystkie przeorysze tego opactwa – w tej liczbie i Zofia – były wyznania kalwińskiego). Zmarła 13 października 1764 w Herford i tam również została pochowana.
- 2 KAROL AUGUST. Na świat przyszedł 26 listopada 1706 w zamku Gottorp w Szlezwiku, po śmierci ojca (1726) został księciem-biskupem Lubeki. Zaręczony z córką Piotra I Wielkiego, carówną ELŻBIETĄ PIOTROWNĄ (późniejszą cesarzową Rosji), zmarł przedwcześnie 31 maja 1727 w Sankt Petersburgu, skąd ciało przewieziono do Lubeki i złożono w Fürstbischöfliches Mausoleum w tamtejszej katedrze.
- 3 FRYDERYKA AMALIA. Urodziła się 12 stycznia 1708 w zamku Gottorp w Szlezwiku. Była zakonnicą w Kwedlinburgu, gdzie zmarła 19 stycznia 1732 i gdzie również spoczęła.
- 4 ANNA. Urodziła się 3 lutego 1709 w zamku Gottorp w Szlezwiku, zaś 8 listopada 1742 w Hamburgu poślubiła WILHELMA, KSIĘCIA VON SACHSEN-GOTHA-ALTENBURG (ur. Gotha 12.03.1701, zm. Gräfontonna 31.05.1771), syna Fryderyka II, księcia sasko-gotajskiego na Altenburgu, potomka ernestyńskiej linii Wettynów, i jego żony Magdaleny Augusty, córki Karola Wilhelma, księcia Anhaltu na Zerbst; byli bezdzietni. Anna zmarła 2 lutego 1758 na zamku w Gräfontonne, gdzie również została pochowana.
- 5 FRYDERYK AUGUST I. Urodził się 20 września 1711 w zamku Gottorp w Szlezwiku. 15 grudnia 1750 jego starszy brat Adolf Fryderyk, będący od 1743 następcą szwedzkiego tronu, cedował na niego godność księcia biskupa Lubeki. Na mocy układu rodzinnego zawartego 27 sierpnia 1773 w Petersburgu, daleki kuzyn Fryderyka Augusta, carewicz Paweł Piotrowicz (późniejszy cesarz Paweł I), odstąpił mu tytuł hrabiego Oldenburga i Delmenhorst, a w 1777 cesarz rzymsko-niemiecki Józef II podniósł posiadłości Fryderyka Augusta do rangi księstwa Rzeszy. Fryderyk August I zmarł 6 lipca 1785 na zamku w Oldenburgu i został pochowany w Fürstbischöfliches Mausoleum w katedrze lubeckiej.

Żona Fryderyka Augusta I, poślubiona 22 listopada 1752 w Kassel:

ULRYKA FRYDERYKA WILHELMINA HESKA, córka Maksymiliana, księcia heskiego (ZOB. KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 6., BIOGR. FRYDERYKA I). Urodziła się 31 października 1722 na zamku w Kassel,

zmarła zaś 28 lutego 1787 na zamku w Eutin i została pochowana w Fürstbischöfliches Mausoleum w katedrze w Lubece.

Dzieci Fryderyka Augusta I (A–C):

- A PIOTR FRYDERYK WILHELM. Urodził się 3 stycznia 1754 na zamku w Eutin. Po śmierci ojca w 1785 objął tron Oldenburga, lecz z uwagi na chorobę umysłową rządy w jego imieniu sprawował kuzyn Piotr, mianowany regentem (dalej). W 1810 Oldenburg został wcielony do Cesarstwa Francji i Wilhelm utracił tron; powrócił nań w 1814 po upadku Napoleona. Zmarł 2 lipca 1823 na zamku w Plön i został pochowany w Fürstbischöfliches Mausoleum w katedrze lubeckiej.
- B ANNA. Urodziła się 2 października 1756 na zamku w Eutin, gdzie także zmarła 31 lipca 1759. Pochowano ją w nekropolii rodzinnej w Fürstbischöfliches Mausoleum w katedrze lubeckiej.
- C JADWIGA ELŻBIETA SZARLOTTA, małżonka KAROLA XIII.
- 6 JOANNA ELŻBIETA. Urodziła się 24 października 1712 w zamku Gottorp w Szlezwiku, a 8 listopada 1727 w Vechelde wyszła za CHRYSIANA AUGUSTA, KSIĘCIA VON ANHALT-ZERBST od 1742 (ur. Dornburg 29.11.1690, zm. Zerbst 16.03.1747), syna Jana Ludwika, księcia von Anhalt-Zerbst z bocznej linii dynastii askańskiej, oraz jego żony Chrystiany Eleonory, córki Jerzego Vollrath von Zeutsch; spośród ich pięciorga dzieci najstarsza córka Zofia Fryderyka Augusta, pod imieniem Katarzyny II została w 1762 cesarzową Rosji (zm. 1796). Joanna Elżbieta zmarła 30 maja 1760 w Paryżu, skąd jej ciało przewieziono do Zerbst i złożono w kościele zamkowym; po zakończeniu II wojny światowej w 1946 przeniesiono je wraz ze szczątkami męża do kościoła św. Bartłomieja.
- 7 FRYDERYKA. Urodziła się 2 czerwca 1713 i zmarła jeszcze w tym samym roku. Została zapewne pochowana w Fürstbischöfliches Mausoleum w katedrze lubeckiej.
- 8 ? JOANNA ELŻBIETA. Urodzona w 1714, zmarła w dzieciństwie i najprawdopodobniej została pochowana w Fürstbischöfliches Mausoleum w katedrze w Lubece.
- 9 WILHELM CHRYSYAN AUGUST. Urodził się 20 września 1716 w Hamburgu, a zmarł 26 czerwca 1719 i został pochowany w Fürstbischöfliches Mausoleum w obrębie katedry w Lubece.
- 10 FRYDERYK KONRAD lub FRYDERYKA KONRADYNA. Urodzony(a) 12 marca 1718, zmarł(a) w 1719 i zapewne został(a) pochowany(a) w Fürstbischöfliches Mausoleum w Lubece.

- 11 JERZY LUDWIK. Urodził się 16 marca 1719 w Hamburgu. Pozbawiony perspektyw na rządy w rodzinnym Oldenburgu, poświęcił się karierze wojskowej. Służył początkowo w armii saskiej, a w 1741 wstąpił w szeregi armii pruskiej, gdzie w 1742 został podpułkownikiem, w 1744 generałem majorem, a w lutym 1757 generałem lejtnantem. 8 grudnia 1760 otrzymał jednak od Fryderyka Wielkiego dymisję z armii pruskiej, po czym przeniósł się do Rosji, gdzie od 1762 pannał jego kuzyn Piotr III (TABLICA 7.). Mianował on Jerzego Ludwika generalnym gubernatorem i namiestnikiem Holsztynu, a 21 lutego 1762 nadał rangę generała feldmarszałka armii rosyjskiej. Po obaleniu Piotra III i objęciu władzy przez Katarzynę II (4.06.1762) książę został jednak pozbawiony rosyjskich godności cywilnych i wojskowych, po czym osadzony w więzieniu. Zwolniony w końcu czerwca 1762, powrócił do Niemiec. Zmarł 7 września 1763 w Kilonii i został pochowany w kościele w Bordesholm.

Jego żoną została poślubiona 1 stycznia 1750 w Polkowicach:

ZOFIA SZARLOTTA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN-SONDERBURG-BECK, córka Fryderyka Wilhelma II, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu-Beck, potomka bocznej linii dynastii Oldenburgów, i jego drugiej żony Urszuli Anny, córki Krzysztofa I, hrabiego von Dhona-Schlodien-Schlobitten, wdową po Aleksandrze Emilu zu Dhona-Wartenburg-Schlodien, pułkowniku armii pruskiej. Urodziła się 31 grudnia 1722 w Schlodien, a zmarła 7 sierpnia 1763 w Hamburgu i została pochowana wraz ze zmarłym miesiąc później mężem w kościele w Bordesholm.

Dzieci Jerzego Ludwika (A–C):

- A FRYDERYK. Urodził się 20 lipca 1751, a zmarł 10 sierpnia 1752.
- B WILHELM. Urodził się 18 stycznia 1753, a zmarł 14 lipca 1774.
- C P I O T R I FRYDERYK LUDWIK. Urodził się 17 stycznia 1755 w Riesenburgu. Po śmierci stryja, księcia Fryderyka Augusta (1785), objął godność biskupa Lubeki oraz regenta Oldenburga w imieniu cierpiącego na zaburzenia psychiczne stryjecznego brata, księcia Wilhelma. W 1803 biskupstwo Lubeki uległo sekularyzacji i przekształceniu w księstwo świeckie, wcielone do Oldenburga. W 1810 regent musiał uchodzić z księstwa pod naporem armii francuskiej, lecz po upadku Napoleona w 1814 powrócił do Oldenburga. Po bezpotomnej śmierci kuzyna w 1823 został księciem Oldenburga. Zmarł 21 maja 1829 w Wiesbaden i został pochowany u boku małżonki w mauzoleum książęcym na cmentarzu Gertrudfriedhof w Oldenburgu.

Żoną Piotra I została 26 czerwca 1781 w zamku Etupes:

FRYDERYKA ELŻBIETA AMALIA WIRTEMBERSKA, córka Fryderyka II Eugeniusza, księcia Wirtembergii, i jego żony Doroty, córki Fryderyka Wilhelma, margrabiego brandenburskiego. Urodziła się 27 lipca 1765 na zamku w Treptow, a zmarła 24 listopada 1785 na zamku w Eutin i znalazła spoczynek na cmentarzu Gertrudfriedhof w Oldenburgu.

Synowie Piotra I (I–II):

- I PAWEŁ FRYDERYK AUGUST (ur. Rastede 13.07.1783, zm. Oldenburg 27.02. 1853). Księżę Oldenburga, w 1829 został podniesiony do rangi wielkiego księcia. 24.07.1817 w Schaumburgu poślubił ADELAJDE VON ANHLAT-BERNBURG-SCHAUMBURG-HOYM (ur. Schaumburg 23.02.1800, zm. Oldenburg 13.09.1820), córkę Wiktora II, księcia Anhlatu na Bernburgu-Schaumburgu-Hoym, z którą miał potomstwo. Drugą jego żoną została 24 czerwca 1825 w Schaumburgu siostra pierwszej żony, IDA VON ANHLAT-BERNBURG-SCHAUMBURG-HOYM (ur. Schaumburg 10.03.1804, zm. Oldenburg 31.03. 1828) (mieli syna), a 5 maja 1831 w Wiedniu trzecią żoną wielkiego księcia została KSIĘŻNICZKA SZWEDZKA CECYLIA, (ZOB. BIOGR. GUSTAWA IV ADOLFA), z którą także dochował się potomstwa.

Potomkowie Augusta panowali w Wielkim Księstwie Oldenburga do proklamacji republiki w 1918; linia dynastyczna istnieje do dziś.

- II PIOTR FRYDERYK JERZY (ur. Oldenburg 9.05.1784, zm. Twer 27.12.1812). 3.08.1809 w pałacu Peterhof pod Petersburgiem pojął za żonę KATARZYNĘ PAWŁOWNĄ (ur. Petersburg 21.05. 1788, zm. Stuttgart 9.01.1819), córkę Pawła I, cesarza Rosji, i miał z nią potomstwo. Wdowa po nim wyszła powtórnie za mąż w 1816 za króla wirtemberskiego Wilhelma I.

Linia zstępnych księcia Jerzego wygasła po mieczu w połowie XX w.

*

Urodził się 3 maja 1710 w zamku Gottorp (Gottorf) w Szlezewiku. W 1727 objął po starszym bracie Karolu Auguście godność księcia biskupa Lubeki. 23 czerwca 1743 w Sztokholmie został wybrany następcą tronu (kronprinsem) Szwecji, a 15 grudnia 1750 przekazał godność biskupa Lubeki swojemu młodszemu bratu Frydery-

kowi Augustowi. Po śmierci Fryderyka I Heskiego w 1751 wstąpił na szwedzki tron. Koronacja miała miejsce 26 listopada tegoż roku w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie, a dokonał jej arcybiskup uppsalski Henryk Benzelius. Zmarł 12 lutego 1771 w zamku królewskim w Sztokholmie, na atak serca. Spoczął w kościele Riddarholmskyrkan w Sztokholmie.

Małżonka Adolfa Fryderyka:

Poślubiona *per procura* 17 lipca 1744 na zamku w Berlinie i osobiście 29 sierpnia 1744 w pałacu Drottningholm pod Sztokholmem:

LUDWIKA ULRYKA PRUSKA

Była córką Fryderyka Wilhelma I, króla Prus z dynastii Hohenzollernów, i jego żony Zofii Doroty, córki Jerzego I, króla Wielkiej Brytanii. Urodziła się 24 lipca 1720 na zamku w Berlinie i w 1740 została koadiutorką opactwa w Kwedlinburgu. 26 listopada 1751 w Storkyrkan została ukoronowana wspólnie z mężem przez arcybiskupa Uppsali Henryka Benzeliusa. Zmarła ona 16 lipca 1782 w zamku Svartsjö na jeziorze Melar nieopodal Sztokholmu i została pochowana w Riddarholmskyrkan.

Dzieci Adolfa Fryderyka i Ludwiki Ulryki (1–5):

- 1 MARTWE DZIECKO. Urodziło się w 1745 w pełniącym rolę rezydencji królewskiej zamku Kungshuset w Sztokholmie.
- 2 GUSTAW III | s. 656
- 3 KAROL XIII | s. 663
- 4 FRYDERYK ADOLF. Urodził się 18 lipca 1750 w pałacu Drottningholm pod Sztokholmem. W 1762 został mianowany pułkownikiem, a w 1768 otrzymał stopień generała majora armii szwedzkiej. 29 maja 1772 uzyskał tytuł księcia Östergötlandu, a w 1792 awansował do rangi feldmarszałka. Zmarł 12 grudnia 1803 w Montpellier i został pochowany w królewskiej nekropoli w Riddarholmskyrkan.

Książę Fryderyk Adolf pozostał w stanie kawalerskim, dochował się jednak pozamałżeńskie córki ze swoją metresą ZOFIĄ (ANNA STINA) HAGMAN (ur. Eskilstuna 31.12.1758, zm. Sztokholm 6.05.1826), tancerką Baletu Królewskiego i aktorką Teatru

Królewskiego (Opery Królewskiej) w Sztokholmie, córką gajowego z Södermanlandu. O córce tej, imieniem ZOFIA FRYDERYKA, brak dalszych informacji.

- 5 ZOFIA ALBERTYNA. Urodziła się 8 października 1753 w zamku Kungshuset w Sztokholmie. Od 1767 była koadiutorką opactwa w Kwedlinburgu. W 1785 lub 1786 wydała na świat córkę ze związku z FRYDERYKIEM WILHELMEM, KSIĘCIEM VON HESSENSTEIN (ZOB. KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 6., BIOGR. FRYDERYKA I HESKIEGO). Celem zatuszowania skandalu w 1787 księżniczkę wysłano do Kwedlinburga, gdzie objęła tradycyjnie godność przeoryszy i pozostała przez następne trzy lata; w 1790 powróciła do ojczyzny. W 1803 opactwo kwedlinburskie uległo sekularyzacji i Albertyna przestała być księżną opatką. Zmarła 17 marca 1823 na zamku królewskim w Sztokholmie i została pochowana w Riddarholmskyrkan.

Gustaw III

PANUJE W LATACH
1771–1792

Ojciec: ADOLF FRYDERYK | s. 648

Matka: LUDWIKA ULRYKA PRUSKA | s. 654

Rodzeństwo: BIOGR. ADOLFA FRYDERYKA

*

Urodził się 13 stycznia 1746 w zamku Kungshuset w Sztokholmie. Od akcesji ojca w 1751 był kronprinsem, a po jego śmierci w 1771 został królem Szwecji. Koronacja odbyła się 29 maja 1772 w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie, a jako koronator wystąpił arcybiskup Uppsali Magnus Olai Beronius. Został śmiertelnie postrzelony 16 marca 1792 w operze sztokholmskiej i zmarł 29 marca w zamku królewskim. Spoczął w Riddarholmskyrkan.

Małżonka Gustawa III:

Poślubiona *per procura* 1 października 1766 w zamku Christiansborg w Kopenhadze i osobiście 4 listopada 1766 w Sztokholmie:

ZOFIA MAGDALENA DUŃSKA

Była córką Fryderyka V (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 4.). Urodziła się 3 lipca 1746 w zamku Christiansborg w Kopenhadze. Po wstąpieniu męża na tron została wspólnie z nim koronowana przez arcybiskupa Magnusa Beroniusa 29 maja 1772. Zmarła 21 sierpnia 1813 w pałacu Ulriksdal w Sztokholmie i spoczęła u boku małżonka w Riddarholmskyrkan.

Synowie Gustawa III i Zofii Magdaleny (1–2):

1 GUSTAW IV ADOLF | s. 658

2 KAROL GUSTAW. Urodził się 25 sierpnia 1782 w pałacu Drottningholm pod Sztokholmem i otrzymał tytuł księcia Smålandii. Zmarł 23 marca (wedle innych danych 25 marca) 1783 w zamku królewskim w Sztokholmie i spoczął w Riddarholmskyrkan.

Gustaw IV Adolf

PANUJE W LATACH
1792–1809

Ojciec: GUSTAW III | s. 656

Matka: ZOFIA MAGDALENA DUŃSKA | s. 657

Brat: BIOGR. GUSTAWA III

*

Według szeroko rozpowszechnionych, acz niepotwierdzonych informacji, był on owocem pozamałżeńskiego związku królowej i hrabiego Adolfa Fryderyka Munck af Fulkila (ur. 1749, zm. 1831). Urodził się 1 listopada 1778 na zamku królewskim w Sztokholmie. Od urodzenia nosił tytuł kronprinsa Szwecji, a na tron wstąpił po niespodziewanej śmierci ojca w 1792. Do momentu osiągnięcia pełnoletniości 1 listopada 1796 pozostawał pod regencją stryja, księcia Södermanlandu. Koronacja Gustawa IV Adolfa odbyła się 3 kwietnia 1800 w katedrze w Norrköping, a dokonał jej arcybiskup uppsalski Uno von Troil. 13 marca 1809 król został aresztowany i osadzony w zamku Gripsholm w Mariefred nad jeziorem Melar (Mälaren), gdzie 29 marca podpisał akt abdykacji. 19 maja 1809 riksdag ogłosił, że nie tylko sam Gustaw, ale także jego potomkowie zostają odsunięci od tronu, a 24 grunia były już król opuścił na zawsze Szwecję. Na wygnaniu posługiwał się tytułami hrabiego von Gottorp oraz księcia von Holstein-Eutin; ostatecznie osiadł w Sankt Gallen w Szwajcarii jako pułkownik G.A. GUSTAFSSON. Zmarł na udar 7 lutego 1837 w Sankt Gallen, a jego sarkofag umieszczono w zamku Eichhorn na Morawach, należącym do jego syna. Na polecenie Oskara II w 1884 szczątki Gustawa IV Adolfa wraz z prochami jego syna i wnuka przewieziono do Szwecji i złożono w Riddarholmskyrkan w Sztokholmie.

Małżonka Gustawa IV Adolfa:

Poślubiona *per procura* 6 października 1797 w Stralsundzie i osobiście 31 października tego roku w kaplicy zamkowej w Sztokholmie:

FRYDERYKA DOROTA WILHELMINA BADEŃSKA

Była córką Karola Ludwika, księcia następcy Badenii, potomka dynastii Zähringen, i jego żony Amalii, córki Ludwika IX, landgraфа heskiego na Darmstademie. Urodziła się 12 marca 1781 na zamku w Karlsruhe. 3 kwietnia 1800 wspólnie z mężem została ukoronowana w katedrze w Norrköping przez arcybiskupa Uno von Troil. Po abdykacji Gustawa Adolfa wraz z rodziną przeniosła się do rodzinnej Badenii. 17 lutego 1812 orzeczono separację małżonków i od tego czasu królowa podróżowała po Europie. Zmarła wskutek choroby serca dnia 25 września 1826 w Lozannie i została pochowana w kryptach rodzinnych w podziemiach kolegiaty św. Michała w Pforzheim.

Dzieci Gustawa IV Adolfa i Fryderyki (1–5):

- 1 GUSTAW. Urodził się 9 września 1799 na zamku królewskim w Sztokholmie i od urodzenia nosił tytuł kronprinsa Szwecji. Po detronizacji ojca w 1809 wraz z rodziną wyemigrował do Badenii. W 1816 przyjął tytuł hrabiego Itterburga, a w 1824 przeniósł się do Wiednia i wstąpił do armii austriackiej. W 1827 uzyskał stopień podpułkownika, w 1829 awansował na generała majora, a w 1836 został feldamarszałkiem lejtnantem. Wobec protestów Karola XIV Jana na posługiwanie się przez niego tytułem księcia szwedzkiego, 5 maja 1829 cesarz austriacki nadał Gustawowi tytuł KSIĄŻĘ WAZA (PRINZ VON WASA). Zmarł 4 sierpnia 1877 w zamku Pillnitz nieopodal Dreżna i spoczął w krypcie Oldenburgów w Eutin. Na rozkaz Oskara II w 1884 prochy Gustawa, jego ojca i synka przewieziono do Sztokholmu i złożono w nekropolii królewskiej w Riddarholmskyrkan. Żoną księcia Gustawa została 9 listopada lub grudnia 1830 w Karlsruhe:

LUDWIKA AMALIA STEFANIA BADEŃSKA, córka Karola Ludwika Fryderyka, wielkiego księcia Badenii z dynastii Zähringen, oraz jego żony Stefanii Ludwiki Adriany, córki Klaudiusza de Beau-

harnais, 2. hrabiego des Roches-Baritaud, adoptowanej córki Napoleona I, cesarza Francuzów. Urodziła się 5 czerwca 1811 w Schwetzingen, a zmarła 19 lipca 1854 na zamku w Karlsruhe i została pochowana w książęcej kaplicy grobowej (Fürstliche Grabkapelle) tamże.

Dzieci księcia Gustawa (A–B):

- A LUDWIK. Urodzony 3 marca 1832 w Wiedniu, a zmarł już 7 marca i spoczął w mauzoleum książęcym na cmentarzu Gertrudenfriedhof w Oldenburgu. W 1884 jego prochy wraz ze szczątkami ojca przewieziono do Sztokholmu i na polecenie króla Oskara II złożono w Riddarholmskyrkan.
- B KAROLINA (KAROLA) FRYDERYKA FRANCISZKA STEFANIA AMALIA CECYLIA. Urodziła się 5 sierpnia 1833 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. W 1852, wbrew woli ojca, przyjęła wyznanie katolickie, a 18 czerwca następnego roku w Dreźnie wyszła za mąż za FRYDERYKA AUGUSTA ALBERTA ANTONIEGO FERDYNANDA JÓZEFA KAROLA MARIĘ BAPTYSTĘ NEPOMUCENA WILHELMA KSAWEREGO JERZEGO FIDELISA, SASKIEGO KRONPRINZA od 1854, KRÓLA SAKSONII od 1873 (ur. Drezno 23.04.1828, zm. Sybillenort 19.06.1902), syna saskiego króla Jana, potomka albertyńskiej linii Wettynów, i jego żony Amalii Augusty, córki Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii; małżeństwo to było bezdzietne. Karola zmarła 15 grudnia 1907 w Dreźnie i znalazła spoczynek w krypcie Neue Gruft w tamtejszym kościele dworskim (Hofkirche).
- 2 ZOFIA WILHELMINA. Urodziła się ona 21 maja 1801 na zamku królewskim w Sztokholmie. Po abdykacji ojca osiadła wraz z matką u jej rodziny w Badenii. 25 lipca 1819 w Karlsruhe poślubiła swego kuzyna KAROLA LEOPOLDA FRYDERYKA, BADENSKIEGO KRONPRINZA, od 1830 WIELKIEGO KSIĘCIA BADENII (ur. Karlsruhe 29.08.1790, zm. tamże 24.04.1852), syna Karola Fryderyka, wielkiego księcia Badenii z dynastii Zähringen, i jego pierwszej żony Karoliny Ludwiki, córki Ludwika VIII, landgrafa heskiego na Darmstadcie. Dochowali się ośmiorga dzieci; ich syn Fryderyk I, regent, a od 1858 wielki książę Badenii (zm. 1907), małżonek Ludwiki Pruskiej (zm. 1923), był ojcem trojga

dzieci, w tej liczbie królowej Wiktorii Badeńskiej (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 8., BIOGR. GUSTAWA V). Zofia Wilhelmina zmarła 6 lipca 1865 na zamku w Karlsruhe i spoczęła w książęcej kaplicy grobowej (Fürstliche Grabkapelle) tamże.

- 3 KAROL GUSTAW. Na świat przyszedł 2 grudnia 1802 w pałacu Drottningholm nieopodal Sztokholmu i w tym samym roku został mianowany wielkim księciem Finlandii. Zmarł 10 września 1805 w pałacu Haga w Sztokholmie i znalazł spoczynek w Riddarholmskyrkan.
- 4 AMELIA MARIA SZARLOTTA. Urodziła się 22 lutego 1805 na zamku królewskim w Sztokholmie. Po abdykacji ojca w marcu 1809 osiadła w Badenii, a później wraz z młodszą siostrą i bratem Gustawem znalazła schronienie na dworze wiedeńskim. Zmarła 31 sierpnia 1853 w Wiedniu i spoczęła w mauzoleum książęcym na cmentarzu Gertrudenfriedhof w Oldenburgu.
- 5 CECYLIA. Urodziła się 22 czerwca 1807 na zamku królewskim w Sztokholmie. Od 1809 przebywała wraz z rodziną w Badenii, a później wspólnie z Gustawem i Amelią osiadła na dworze cesarskim w Wiedniu. Tam też 5 maja 1831 wyszła za swojego dalekiego kuzyna AUGUSTA, WIELKIEGO KSIĘCIA OLDENBURGA (BIOGR. ADOLFA FRYDERYKA, s. 653); mieli troje dzieci. Zmarła wskutek gorączki połogowej 27 lub 28 stycznia 1844 na zamku w Oldenburgu i została pochowana w mauzoleum książęcym na cmentarzu Gertrudenfriedhof w Oldenburgu.

Pozamałżeński syn Gustawa IV Adolfa:

Z MARIĄ SCHLEGEL (SCHWEIGEN):

ADOLF GUSTAFSSON (ur. ok. 1820, zm. 1900).

Karol XIII

PANUJE W LATACH
1809–1818

Ojciec: ADOLF FRYDERYK | s. 648

Matka: LUDWIKA ULRYKA PRUSKA | s. 654

Rodzeństwo: BIOGR. ADOLFA FRYDERYKA

*

Urodził się 7 października 1748 w zamku Kungshuset w Sztokholmie i jeszcze w tym samym miesiącu został mianowany wielkim admirałem (storamiral). 11 września 1772 z nominacji Gustawa III uzyskał tytuł księcia Södermanlandu (Sudermanii). Po przedwczesnej śmierci starszego brata w 1792 został regentem Szwecji w imieniu Gustawa IV Adolfa; funkcję tę sprawował do 1 listopada 1796. Po abdykacji bratanka i odsunięciu od tronu linii jego potomków, 5 czerwca 1809 został wybrany królem, a w dniu następnym podpisał uchwaloną przez riksdag konstytucję. Koronacja miała miejsce 27 (29) czerwca 1809 w sztokholmskim kościele św. Mikołaja (Storkyrkan). Na mocy zawartego 17 września 1809 pokoju z Rosją przekazał Aleksandrowi I Finlandię. 4 listopada 1814 został proklamowany królem Norwegii (KAROL II), początkując trwającą niemal stulecie unię szwedzko-norweską. Zmarł 5 lutego 1818 w zamku królewskim w Sztokholmie i został pochowany w Riddarholmskyrkan.

Małżonka Karola XIII:

Poślubiona 7 lipca 1774 w kaplicy zamkowej na zamku królewskim Sztokholmie:

JADWIGA ELŻBIETA SZARLOTTA OLDENBURSKA

Była ona jego siostrą stryjeczną, córką Fryderyka Augusta I, księcia Oldenburga (ZOB. BIOGR. ADOLFA FRYDERYKA). Urodziła się 22 marca 1759 na zamku w Eutin. 27 (29) czerwca 1809 w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie została koronowana na

królową małżonką Szwecji, a od 4 listopada 1814 była także królową małżonką Norwegii. Zmarła nagle 20 czerwca 1818 na zamku królewskim w Sztokholmie i spoczęła w Riddarholmskyrkan.

Dzieci Karola XIII i Jadwigi Elżbiety Szarlotty (1–2):

- 1 LUDWIKA JADWIGA. Urodziła się 2 lipca 1797 na zamku królewskim w Sztokholmie i zmarła tego samego dnia.
- 2 KAROL ADOLF. Urodził się 3 lub 4 lipca 1798 na zamku królewskim w Sztokholmie i na chrzcie otrzymał tytuł księcia Värmlandu. Zmarł 10 lipca 1798 w zamku sztokholmskim i spoczął w Riddarholmskyrkan.

Adoptowani synowie Karola XIII (1–2):

- 1 KAROL AUGUST. Urodził się 9 lipca 1768 w zamku Augustenburg (duń. Augustenborg) w Szlezwiku jako CHRYSYTIAN AUGUST VON SCHLESWIG-HOLSTEIN-SONDERBURG-AUGUSTENBURG, syn Fryderyka Chrystiana I, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu-Augustenburgu z bocznej linii dynastii Oldenburgów, i jego żony Szarlotty Amelii Wilhelminy, córki Fryderyka Karola, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu-Plön, także potomka dynastii oldenburskiej. Od 1786 służył w armii duńskiej, gdzie w 1790 uzyskał stopień generała majora. W 1803 został powołany na stanowisko naczelnego dowódcy sił zbrojnych Królestwa Norwegii (wówczas połączonego unią z Danią), a 24 sierpnia 1807 otrzymał godność norweskiego wicekróla. Bezdzienny Karol XIII adoptował go po wstąpieniu na tron w 1809; księżę zmienił wówczas imiona, a 24 stycznia 1810 w Sztokholmie został uznany przez riksdag następcą szwedzkiego tronu. Zmarł nagle 28 maja 1810 w Kvidinge i spoczął w Riddarholmskyrkan; przyczyną śmierci był atak serca, jednak powszechnie uważano, że został otruty przez stronników Gustawa IV Adolfa.

- 2 KAROL XIV JAN | s. 670

Pozamałżeński syn Karola XIII:

Z KRYSYTNĄ AUGUSTĄ VON FERSEN (ur. 1754, zm. 1846), córką Karola von Fersen, żoną FRYDERYKA ADOLFA, HRABIEGO LÖWENHIELM, kanclerza dworu królewskiego (z którym miała potomstwo):

- 1 KAROL AKSEL LÖWENHIELM. Urodził się on 3 lipca 1772 w Sztokholmie i został uznany przez małżonka matki. Od młodości służył w armii

szwedzkiej, w 1797 uzyskał stopień majora, a w 1808 podpułkownika. W 1810 został członkiem przybocznej rady kronprinsa Karola Jana, posłował także na obce dwory (m.in. do St Petersburga), a w 1814 reprezentował Szwecję na kongresie wiedeńskim. W tym samym roku otrzymał awans do stopnia generała majora, a w 1815 awansowano go na generała lejtnanta. W 1819 uzyskał stanowisko przewodniczącego szwedzkiego Kolegium Wojny (Krigskollegium), a od 1832 zasiadał w radzie państwa (riksradzie). Zmarł dnia 9 czerwca 1861 w Sztokholmie.

Żenił się dwukrotnie: w 1816 z EBBĄ AUGUSTĄ ZOFIĄ BARONÓWNĄ DE GEER oraz (w 1826) z LUDWIKĄ HENRYKĄ RENATĄ AUGUSTĄ VON SCHÖNBURG-Wechselburg (ur. 7.03.1783, zm. 20.05.1859), córką Jana Karola Henryka von Schönburg-Wechselburg i jego żony Julii Eleonory Augusty von Lüttichau, primo voto von Düben.

